Mama stipriai užveržda vo ranką, pirštu paspausdavo pampstančią veną. Imdama kraujo tyrimams, pakalbindavo savo pacientus, stengdavosi nukreipti jų dėmesį. Ne tam, kad sumažintų diskomfortą, – tiesiog nemėgo alpstančių skystablauzdžių. Menkas malonumas lašinti kraujo iš kokio, tarkime, dvimetrinio dručkio. Suveržti jam dirželiu didžiulę, balkšvą ranką. Laukti, kol riebioje mėsoje išryškės venos, liepti storuliui gniaužyti kumštį. Galiausiai durti adata į vos matomą, tarsi melsvu pieštuku nupieštą kreivę. Trykšteli kraujo raudonis. Žioplys žvilgteli į savo ranką ir susmunka, dar kiek – ir plosis kakta į šaltas grindis. Tenka skubiai užbaigus darbą nešti jam amoniako.

Todėl mama visada stengdavosi, kad sėdintysis išmestų iš galvos mintį, jog iš venos teka šviežias, ryškus metalo skonio skystis. Kažkas siurbia jo gyvybę, o tada tvarkingai supila į pažymėtą buteliuką ir nuneša į dėžutę. Dėžutė iškeliauja į šaldytuvą, o paskui į laboratoriją. Pavargusi, truputį išsausėjusi akis tamsiai padažytomis blakstienomis žiūri pro akutę į kraujo lašelį. Per dieną susikaupia daug tokių lašelių. Jeigu

sudėtum visus, kuriuos pavargusi akis tyrinėjo per savo gyvenimą, išeitų sklidina cinko vonia – tokia, kokias statydavo sovietinių laikų vonios kambariuose. Daugybė hemoglobino, leukocitų, eritrocitų bei DNR. Tiek daug gyvenimų, tiek daug ligų ir diagnozių tėra vien ryškaus, lipnaus skysčio sklidina cinko vonia.

Galbūt dėl darbo specifikos, mama niekada nemėgo raudonos spalvos. Bet polinkis į dezinfekuotus paviršius ir tvarką išlindo net tada, kai sužinojo naujieną.

– Testai sensta, negalima tikėti senais testais, – pasakė ir ėmė blizginti kriauklę, prie kurios tą akimirką stovėjo. Ant kempinės dar kartą užvarvino rausvo indų ploviklio ir patrynė praustuvo dugną. – Reikėtų tirti kraują, o ne testą, – minutę pašveitusi tyloje, pridūrė. Nors kalbėjo ramiu tonu, iš to, jog vengė mano žvilgsnio, supratau, kad jaučiasi panašiai, kaip ir aš. Žinojome, kad mūsų gyvenimas ridenasi į bedugnę.

Gegužę nutarėme paminėti vestuvių metines kartu su draugais – Nuobodyla ir Skardžiabalse. Mano vyras Adomas išrinko indiško maisto restoraną. Kartu ketverius metus gyvenome tėvų bute laukdami, kol galėsime įsikelti į naujos statybos būstą. Adomui nepatiko mūsų rajono daugiabučiai, pro asfaltą lendanti žolė, vasarą Amazoniją primenantys krūmynai ir surūdijusios konstrukcijos, ant kurių seniau žaisdavo vaikai, o paskui glamžydavosi paugliai, ir kurių erdvę dabar buvo perėmę daugiabučių gyventojų šunys. Man taip pat norėjosi išsikraustyti, pagaliau palikti vaikystės namus, kuriuos jaučiausi, vaizdžiai tariant, išaugusi.

Žingsniavome autobusų stotelės link tylėdami. Lyg norėdama pasiteisinti, kad tingiu šnekučiuotis, pasakiau, kad labai pavargau darbe – buvo daug ligonių:

– Net dvi avarijos ir atviras blauzdikaulio lūžis, – melavau. Iš tiesų šiandien turėjau laisvadienį – ilgai planavau, ką būtų geriausia per jį nuveikti. Kaip tyčia atsibudau

prastos nuotaikos, galvodama apie blogą sapną, kuriame man iškrito dantys. Laikiau delne kruvinomis šaknimis: du protinius ir vieną krūminį. Prietaras sako, kad jeigu dantys iškrenta su krauju – lauk nelaimės. Bent jau taip visada sako mano mama.

Į restoraną važiavome ne taksi, o autobusu, nes taupėme Adomo pinigus – jis buvo man skolingas ir toliau lindo į skolas, kurias gana dažnai jam nurašydavau. Priešais mus įsitaisė dvi vyresnio amžiaus moteriškės. Laikiau jam už šleivai aptvarstytos rankos (negalėjau pakęsti Adomo žioplumo – vis įsipjaudavo ką nors gamindamas). Buvome paskendę savo atskiruose, nesusisiekiančiuose vandenynuose. Kartais į paviršių iškildavo bendrakeleivių pokalbių nuotrupos. Moteriškės kalbėjosi apie braškių daigus ir pomidorų sodinukus – matyt, važiavo iš užmiesčio sodybų. Mačiau tik chna žolelėmis dažytus, vienodai rusvus jų viršugalvius.

– Pilk verdantį vandenį ant tų liciperų, jeigu mielės nepadeda, – nutvilkė garsus bobelės balsas, kai stojomės išlipti.

Palengva ėjome senamiesčiu, saulės nutvieksti senoviniai pastatai murkdami iš malonumo deginosi saulėje, lauko kavinėse spirgėjo žmonių, kvepėjo smilkstančiu tabaku, keli fotografai triūsė aplink vestuvininkų porą, lydimą neskoningai apsirengusių pamergių pūstomis suknelėmis. Įsukome į siaurą gatvelę, kurioje ir stovėjo Adomo išrinktas restoranas. Prie durų mus pasitiko tamsus vaikinas juoda varlyte po smakru – galbūt karo pabėgėlis.

Atsigrūdę anksčiau, nei tarėmės, jau laukė Adomo draugai. Nuobodyla buvo su citrinos spalvos švarku – jis visada rengdavosi ryškiai ir nešiojo akinius madingais rėmeliais. Atrodė veržlus, energingas jaunuolis, tačiau, tik prabilęs, iškart man primindavo sudulkėjusių, kandžių išėstų kailinių pilną spintą. O ir kalbėdavo jis retai, nes jo žmona Skardžiabalsė nesučiaupdavo savo putlių lūpų, kurias pastaruoju metu mėgdavo dažyti mėlynai arba žaliai.

– Labas, mieloji, – tarė bučiuodama į kairįjį, o tada dešinįjį skruostą. Skardžiabalsė porą kartų naudojosi mano ryšiais ligoninėje, kai mėgino patekti pas geriausius specialistus be eilės ir papildomo mokesčio. Ji skundėsi nugaros skausmais – šie nuslūgo tik tada, kai liovėsi dejuoti ir pradėjo lankyti baseiną.

Įsispoksojau į rytietiškais raštais margintas sienas ir lotoso žiedus primenančius šviestuvus.

– Stilius nėra jų stiprioji pusė, – šyptelėjo Nuobodyla. Kitas padavėjas, galbūt irgi pabėgėlis, išdalijo mums meniu. Man pasirodė, kad tamsios jo akių lėlytės laksto tarsi vabalai, mėgindami atsiskirti nuo įdegusio veido ir kur nors nulįsti. Beveik nemokėjo angliškai, tik sumišęs šypsojosi. Paskui vietoj „coke“ ištarė „cock“ – nudundėjo Skardžiabalsės juokas, vargšas dar labiau suglumo. Tuo metu rankinėje suskambo telefonas – skambino mama. Išjungiau garsą. Po sekundės suvibravo Adomo mobilusis.

– Tavo mama, atsiliept? – demonstratyviai garsiai paklausė žvilgterėjęs į ekraną.

– Ne-a, – tarstelėjau. Jis taip pat išsijungė garsą.

– Nupirkit jai knygą „Naujas etapas“, rekomenduoju visiems savo klientams, kurių tėvai neišmoksta gerbti suaugusių vaikų gyvenimo, – tarsi juokais pasiūlė Skardžiabalsė.

Adomas jai tikriausiai ne kartą skundėsi mano mamos įkyrumu. Juk Skardžiabalsė tokia supratinga – lyg kempinė, sugerianti svetimas bėdas ir abejones. Ji buvo sena Adomo meilė. Draugavo su ja paauglystėje, kai tebegyveno pajūrio miestelyje ir vasarą ėdriems turistams pardavinėdavo keptus vaflius. Baigę mokyklą, abu įstojo į tą patį universitetą – vienas norėjo būti programuotoju, kita – psichologe. Pagyvenę kartu bendrabutyje, suprato siejami labiau giminiškų jausmų, tad liko draugais. Jis turbūt ją tebemylėjo, ilgai buvo vienišas. Be abejo, kartais garą nuleisdavo su kokia nors vienam ar kitam vakarėlyje sutikta girta merga. Jo paklydimai atsiliepė ir man – nuo Adomo užsikrėčiau žmogaus papilomos virusu. Skardžiabalsė turbūt irgi buvo pasigavusi kokią nors lytiniu būdu plintančią ligą, nes dažnai keitė bernus, korėsi ant kaklo Erasmus studentams iš saulėtų kraštų, ieškojo apsukrių vyresnių verslininkų bei veržlių jaunuolių, kol pagaliau atrado savąjį Nuobodylą – pernai ištekėjo ir pasikeitė pavardę į gleives primenančią Gleveckę.

– Davai selfiuką, – pasiūlė Nuobodyla ir mes pakėlėme galvas pozuodami priešais jo iškeltą telefono objektyvą. Geriau angliškai kalbantis padavėjas atnešė užkandžius.

– Tavo mama nenurimsta, – burbtelėjo ramiai prie slyvų čatnio pozuoti negalintis Adomas.

Teko klausytis profesionalių Skardžiabalsės pastabų.

– Žirniuk, tu ne darbe, neįsijausk, – spustelėjo jai ranką Nuobodyla, pamatęs, kaip užverčiu į lubas akis.

– Man atrodo, kad ši problema jums trukdo, – nukirto Skardžiabalsė, šiek tiek įsižeidusi, kad neįvertinau profesionalės pastabų.

Įsivyravo nejauki tyla.

– Nieko nepasakojot apie Balio salą. Girdėjau, kad ten kuo sukčiau apgauti turistą – tikras nacionalinis sportas, – mėginau gelbėti situaciją, prisiminusi, kad jie neseniai atostogavo.

Jis atsikrenkštė ir pradėjo pasakoti, o aš vėl pajutau vibruojant telefoną. Po velniais! Mama iš tiesų elgėsi bjauriai. Buvau sakiusi, kad vakare su Adomu eisime į restoraną, susitiksime su draugais ir neturėsiu laiko tiems sekinamiems pokalbiams. O trumpai kalbėti ji nemokėjo – be to, praėjusį kartą apsipykom, tad būtų reikėję bendrauti švelniai, atsargiai, o tada vėl įsitraukti į pliurpalus apie žemės matavimą – mama norėjo parduoti iš tėvų paveldėtą lopinėlį. Ką ji veiktų gavusi tūkstantį eurų? Turbūt užsisakytų infraraudonųjų spindulių pirtį ir riebalus deginantį masažinį diržą, o po mėnesio maldautų, kad įkelčiau į internetą skelbimą ir juos parduočiau. Argi ne geriau ir toliau nuomoti žemę kaimiečiams, kurių galvijai ėstų senelių žemėje užaugusią žolę? Gyvuliai ganosi, šienauti nereikia – pinigai kapsi.

– Patys ir varkit su ta žeme, mane jau užkniso mokėt žemės mokestį ir išmušinėt nuomą dalimis! – plūdosi ji. Mamai atrodė, kad mudu su tėčiu susimokėme, tyčia ją

nerviname nepritardami pardavimui. Matyt, tebejautė sentimentus gimtajai vietai, antraip, užuot klausiusi mūsų, būtų pranešusi mums, kad pardavė, *post factum.*

– Sviestinės masalos su krevetėmis, – paprašė Adomas, kai prie mūsų ir vėl prišoko padavėjas. Nufotografavęs lėkštes ir paragavęs savo masalos, Adomas nutarė įkalti restoranui tris žvaigždutes dėl prasto interjero ir angliškai nekalbančių padavėjų.

– Per tave juos gali atleisti, – leptelėjau, priminusi, kaip aną mėnesį trumpąja žinute jis paaukojo du eurus pabėgėliams. Adomo veidas iškaito ir burną iškreipė man gerai pažįstamas paniekos vypsnis. Tą akimirką norėjau mesti į jį porciją garuojančio troškinio, kad nudegintų jo niekingą veidą palikdamas raudonas pūsles.

Skardžiabalsė numaldė mūsų ginčą ir toliau pasakojo apie jųdviejų su Nuobodyla įspūdžius iš kelionės po Balį. Antroji vyno taurė atpalaidavo kūną ir nuo šilumos pradėjo tinti kojos – šios nebeišsitekdamos jau kone plėšė ankštus batelius iš vidaus, lyg būtų gavusios didinamojo eliksyro. O tada man nežmoniškai susuko vidurius. Sėdėjau ant unitazo žiūrėdama į rudą dryžį kelnaitėse, kurį nedelsiant reikėjo nuplauti. Diena iš tiesų nenusisekė.

Kai pavalgėme ir per pusę su Adomu suplojome mūsų kišenei kiek per didelę sumą, draugai pasiūlė pasivaikščioti po šilto vėjelio skalaujamą senamiestį. Laimė, galėjau išsisukti nuo vaikščiojimo prievolės ir važiuoti namo neišsisukinėdama ir nemeluodama – vos klibikščiavau.

Jie palydėjo mudu su Adomu į autobusų stotelę – patys

gyveno centre, tarpukariu statytame name, apie kurį rašoma visuose architektūros giduose ir prie kurio fotografuojasi turistai.

Stovėdama stotelėje vėl žvilgtelėjau į telefoną – radau dar šešis praleistus mamos skambučius, taip pat žinutę: „Atsiliepk. Dabar!“

Tuo metu kaip tik atvažiavo autobusas – įlipome su visa laukiančiųjų minia ir atsistoję prie lango įsikibome į ilgą turėklą. Pirma į galvą šovusi mintis: „Kažkam atsitiko nelaimė“, antra: „Mirė tėvas“, trečia: „Mama įkyriai siekia dėmesio.“ Prieš metus tėvui diagnozavo antros stadijos storosios žarnos vėžį. Po gydymo kurso gydytojai tikino, kad pavojus atsitraukė. Be to, jis pakeitė mitybą – ėmė vartoti daug daržovių ir kas savaitę valgė ekologiškos avienos, kurios pirkdavo iš nedidelio ūkio užmiestyje.

– Ar nepaprasčiau tiesiog atsiliepti? – sušnypštė Adomas. Nenorėjau kalbėti minioje žmonių – jie stebėtų, kaip pridėjusi prie ausies telefoną apsipilu ašaromis arba pradedu rėkti, kartodama: „Ne, tik ne tai, negali būti, Dieve!“, nors didesnė tikimybė, kad skambino dėl kokio nors menkniekio. Važiavau įsitempusi, dešra atsiduodantis vyriškis šnopavo man į plaukus. Į autobuso langus pradėjo barbenti lietaus lašai.

– Jau seniai reikėjo lietaus, – išgirdau prikimusį, tarsi su purvo nuosėdomis moters balsą. – Nuo ryto kregždės žemai skraidė, – atsakė storas vyriškas baritonas.

Kai atvažiavome, lietus jau buvo liovęsis, tik grindinys vis dar drėgnas, tarsi nulaižytas milžiniško liežuvio.

Daugiabučių kieme netoli vaikų aikštelės žaidė trys šunys, jų šeimininkai, laikydami pavadėlius, stovėjo atokiau šnekučiuodamiesi. Kieme sukinėjosi kauštelėjęs Ikialgis – linktelėjome jam. Po neįgalios motinos mirties tas vyrutis visai palūžo, nors visuomet dėvėjo tvarkingus rūbus ir nepanėšėjo į išsitaršiusį, apsimyžusį alkoholiką. Paprastai lūkuriuodavo kaimynų prie lauko durų ir prašydavo paskolinti pinigų, kuriuos tikrai atiduosiąs „iki algos“, nors visi žinojo, kad jis – bedarbis. Seniau kažką dirbo statybose ir nuo neatmenamų laikų gyveno trijų kambarių bute su nevaikštančia motina. Prieš keliolika metų jis tebebuvo paklausus jaunikis – Kiaušinienė, įtikinta kitų draugių, tarp jų ir mano mamos, jog ramus viengungis su trijų kambarių butu yra gardus kąsnelis, mėgino jį suvilioti, tačiau tas nepasidavė jos kerams. „Gal pederastas?“ – svarstė paskui kiemo moterys, analizuodamos Kiaušinienės į savo tuščius namus išgerti šampano pasikviesto vyručio aseksualų elgesį.

– Labas vakaras, mažu galėtumėt... – žiojosi prašyti išmaldos Ikialgis, bet mes skubiai sulindome į laiptinę. Liftas ir vėl neveikė. Užkopėme į šeštą aukštą. Nusišveitusi kruvinus batelius, neatgaudama kvapo surinkau mamos telefono numerį. Po trijų signalų išgirdau pažįstamą, į pasiutimą varančią intonaciją:

– Tai ko neatsiliepi?

– Nes buvau užsiėmusi! Kas nutiko?

– Nekelk balso.

– Ko norėjai?

– Dabar jau gailiuosi, kad tau skambinau.

– Dedu ragelį.

– Ne, palauk. Skambinau ne šiaip papliurpt, o dėl, man atrodo, rimto reikalo.

– Kas?

– Eglė dingo.

Mama paaiškino, kad ryte kartu su tėvu apsilankė kelionių agentūroje. Norėjo užsisakyti kelionę į Kiprą spalį. Su ekskursijomis, gido paslaugomis ir keturių žvaigždučių viešbučiu – viską už nepadoriai mažą kainą. Eglė buvo žadėjusi, kad parūpins jiems geriausią pasiūlymą. Apskritai keista, jog mano tėvai į ją kreipėsi taip vėlai, – juk galėjo naudotis naudingomis pažintimis ir keliauti į valias. Tiesa, per tuos metus, kai į mūsų gyvenimą vėl grįžo Eglė, jie niekur nevažiavo. Matyt, įvertinę savo amžių ir ateitį, nežadančią nieko lengvo ir šviesaus, nutarė, jog jeigu dar kur nors keliaus, geriausia tą padaryti nedelsiant. Taigi jie nuvyko į agentūrą, o ten rado tik nemalonųjį Mangirdą. Išklausęs ilgą mamos tiradą apie Eglę, kuri jiems esanti beveik kraujo giminė, atsakė, jog direktorės nėra. Taip pat nebuvo ir vakar. Telefonu neatsiliepia, į elektroninius laiškus neatrašo. Tėvai išėjo nieko nepešę. Mama mėgino skambinti jos seseriai, bet toji irgi neatsiliepė.

– Ar gali pasikelt į viršų pas Agnę? Gal ką žinos, – paprašė.

Pajutau, kaip viduriuose suspurda didelė, šalta žuvis – ūsuotas, dumbliais apsinešęs šamas, tvirtu uodegos peleku keliantis purslotą bangą. Šiandien buvo gegužės keturioliktoji – vadinasi, vakar arba užvakar kažkas nutiko. Kita

vertus, gal ji tiesiog netyčia sudaužė telefoną ir dar nespėjo jo pasikeisti. Raminau save, nors pati tuo netikėjau.

Patikrinau feisbuko mesendžerį – Eglė paskutinį kartą aktyvi buvo prieš keturiasdešimt dvi valandas. Parašiau jai. Mano žinutė turėjo skambėti natūraliai: aš – tik šiek tiek nerimaujanti draugė, kuri tikisi greitu metu sulaukti kokios nors žinios. Surinkau bendradarbio Mangirdo numerį – atsiliepė iškart, iš pradžių manęs nepažino. Jo balsas skambėjo šiurkščiai. Sakė, kad Eglė neatrašo ir į jo žinutes. Mėginau garsiai svarstyti, kur ji galėtų būti, bet jis nemandagiai mane nutraukė atrėžęs, kad šiuo metu negali kalbėti, ir padėjo ragelį.

Sutikau Adomą išeinantį iš vonios. Pamelavau, kad nieko rimto, mama kaip visuomet norėjo dėmesio. Ant skalbimo mašinos padėjęs kompiuterį jis įjungė muziką. Tylėdami nusirengėme, įsispraudėme į vonią. Laikiau pėdas jam ant pečių, jis glostė man kojas, susikaupęs, tarsi darytų kažkokį rimtą darbą. Norėjau vemti.

– Ne, negaliu, – kapanodamasi iš baltų, skutimosi putas primenančių muilo debesų atsistojau. Palikau jį vonioje, o pati, susisukusi į rankšluostį, nušlepsėjau į svetainę. Apsirengiau ir pasileidau drėgnus, nuo vandens garų susisukusius plaukus. Reikėjo paskubėti.

– Pyksti? – paklausė atėjęs į svetainę.

– Dingo Eglė, – pasakiau.

Jis iškart apkaltino mane, kad visai kaip mama kišuosi ne į savo reikalus. Jaučiau, kad dar kiek, ir skaudžiai durdama pelekais žuvis išlįs man pro sausą gerklę.

– Juk daugybę kartų kalbėjom, kad viskas, su tais žmonėmis baigta, o tu vis tiek kaip mazochistė lendi. Kas tau yra? – puolė mane lyg koks grizlis Aliaskoje, užtikęs vienišą turistą, fotografuojantį pro ledą prasikalusią gėlytę. Blogai, kai tuo pačiu metu abu esame nervingi ir įsijautrinę. Kitu atveju būčiau ir vėl apmąsčiusi galimybę mudviem išsiskirti, tačiau veikti turėjau nedelsdama. Ištrūkau ir pabėgau į laiptinę, už nugaros tebegirdėjau jo balsą. Vysis? Turbūt žinojo, kad lipsiu į aštuntą aukštą, kadangi išbėgau vienomis kojinėmis. Laiptai buvo nusitrynę per vidurį – jau trisdešimt metų su kaimynais laipiodavome vieni pas kitus. Lėkiau neatgaudama kvapo. Pasiekusi „89“ numeriu pažymėtas duris, nagu įspaudžiau žalią tabletės formos mygtuką.

– Atidaryk, durne, – murmėjau, žiūrėdama į juodą akutę Eglės sesers duryse.

Seniau beveik visų kaimynų durys būdavo vienodos, aptrauktos dirbtine oda – į apmušalo vidų chuliganai mėgdavo švirkštu suleisti plakto kiaušinio. Po savaitės dvokas tapdavo nepakeliamas, tekdavo ardyti duris – šitaip nutiko ir namo komendantui Zenonui. 1986 metais mano tėvai gavo dviejų kambarių butą naujos statybos dvylikaaukštyje, išdidžiai išsišovusiame tarp blokinių penkiaaukščių smaluotais stogais. Tie namai buvo geriausi rajone, kadangi stovėjo ant kalno, nuo kurio buvo matyti greitkelis, aplinkinis rajonas ir tolimi senamiesčio kraigai. Kalnas žemėjo į dvi papėdes, viršutinėje buvo įrengta vaikų žaidimo aikštelė.